

musculi, quod ad illos veniant venæ grandes. Nono, caro propinqua ossibus, tenuis, qualis dicta est humerorum & clavicularum, ideo hæ primum partes attenuantur, quod id quo nutriti debeant ad liemittatur, & ab eo trahatur & colligescat: ita ergo ordine conuerso singulæ partes magis extenuabuntur, hæ musculos mulculi membranis interioribus, membranæ renibus, renes liene, si non patiatur aliquid & intestinis, hæ pulmonibus, atque ita deinceps. Sed de facie aliam peculiarem oportet inire rationem, cum octauo loco, non nono collocanda esset. Facies enim macilescit eelerius, quoniam sanguine tenui nutritur: hic autem celeriter resoluitur: vnde splenetici omnes etiam mali coloris sunt.

Edaces hos autem esse & siticulosos.] Dicatum est superius text. 8. lib. 2. quod qui multum edunt, non possunt esse bibaces, aut ergo intelligit, quod hyeme sint edaces, aestate bibaces, aut solùm habeant effectum, non effectum. Constat sanè plerosque lienosos esse edaces: fuit enim mihi parasitus lienosus admodum edax, quod contingit refrigerato ventriculo. Si enim lien repletus ~~est~~ naturali melancholica, esuriunt multum: si horrida & putrida prorsus abhorrent cibos foetidos atque corruptos, quod verum est, etiam de quartana laborantibus atque insanis, adeò ut in his fermè nunquam seruetur mediocritas. Sunt etiam siticulosi eadem ratione quam hydropici: non ergo absurdum est laborare illos vtroque appetitu, sed corrupto. Hippocrates autem vult, non licere ut sint edaces & bibaces secundum naturam. Sicut enim homo simul calidus & frigidus esse non potest secundum naturam, praeter naturam autem rigent homines, & vruntur, ut in epialis, lipyriis, vstione post gelu, ita & de fame naturali & siti, ac prænaturali dicendum erit: ut sit tertia expositio, cui nihil repugnat, quod sitis aestate, fames hyeme augeatur.

num sanguis ex putredine incalescit, ideoque ventres sunt calidores, ergo febricitant, non est vt credas hoc, est enim modus putredinis absque febre, cum humor crassus & lentus incipit corrupti, vt in huiusmodi lenosis accedit. Sunt & qui per atrophiam toto corpore incalescant: hi autem atrophia laborant, vel etiam vera hecita: cum ergo sint tria genera hominum lienosorum, verum erit de omnibus quod erunt calidi iuxta omnes ventres. At dices, Si calidi non habebunt aliuos duros, hoc enim proprium est refrigeratorum, vt superius visum est. Et enim dicit text. 7. lib. 2. quod ciuitates expositæ ventis frigidis, habent aliuos duras, & si dicas quod eiusmodi habent ventres calidos, vt in Aphor. 15. part. 1. tunc incidis in aliam cassidem: nam in autoritate superiori, de regione quæ respicit boream & ventos frigidos, dicit quod habent ventres superiores fluidos, ergo non duros. Respondeo quod calor est quintuplex: naturalis magnus, qui efficit omnia opera naturæ optimè, & ideo medicocrater, vt 1. Aphor. Comment. 14. contra naturam, putridus, aut semiputridus, vt in praesenti casu & febribus ardentibus, vel hecitis: & hic magnus semper est, quantumvis parvus, quia præter naturam: & ideo astrinxit ventres, cum exsiccat illos. Venenosus, & hic etiam semper est magnus eadem causa: & tot habet proprietates molliendi, vel astrinxendi hunc, vel illum ventrem, quot sunt venenorum genera, seu species. Quartum genus est caloris ab aëre frigido cogente calorem intrò: & hic mollit ventres superiores liquando, & duros reddit inferiores, tum quia siccatur, tum quia opus muscularum compimentum impedit. Quintum & ultimum genus est caloris aërei, & hic per se humidus reddit aliuos, quia colliquat: si tamen siccitatii iungatur, exsiccat, idem dico de ventribus superioribus. Quod verd subiicit indigere illos medicamentis validis, per se perspicuum est: nam si durum habent aliuum, medicamentis ad mouendum quod difficile mouetur, indigent. Qui ergo eiusmodi indigent medicamentis, operæ præmium quasi per ocium erit edocere. Primum igitur qui splenem habent magnum & durum, duram habent aliuum, tum ob putredinem: tum quia splen refrigerat intestina & musculos epigastric. Secundò, melancholici omnes, quoniam in eis frigus & siccitas dominuntur: & quoniam humor ille difficulter eiicitur: & quoniam quia durities alii plerunque est causa melancholiae. Tertiò, qui habitant in locis ventosis: siccant enim venti corpora interius, & maximè feces, ut exterius. Et ita qui in montibus habitant, tum ob id, tum ob frigus, tum ob cibos duros, & aquas crudas, & quia multum exercentur, duras habent aliuos. Quartò, qui multum exercentur, & maximè iuxta ignem, fabri ferrarij: vel in Sole, ut rustici & venatores, duras habent aliuos. Quintò, qui habitant in regionibus aridis, aliuos habent duras, vnde Hispani & Afri. Sextò, qui habitant in locis valde frigidis, & potissimum borealibus, hi habent duras aliuos: velut Germani & Sarmati. Septimo, qui vntuntur cibis crudis ac duris, ut Iudæi. Vnde dicit

LECTIO XXXIII.

Super eodem

TEXT. III.

*V*eniresque tam supernos quam infernos calidissimos habere.] Docet quod tales habent ventres supernos, id est, caput & peñus quam infernos, qui sunt infra septum transuersum, ventriculum scilicet, & intestina calidos & duros, adeò ut medicamentis validioribus indigeant: siquidem erhinis apophlegmatismis, catapotis pro cerebro, eclegmatibus & potionibus pro pectori expurgando, ceterisque pharmacis tam purgantibus quam lenientibus usque ad enemata & glandes.

Hoc primum videtur contrarium his quæ dicta sunt superius: quoniam liensi habent partes inferiores calidas, superiores frigidas: sed hoc, ut dictum est, declarat, non auger dubitationem, scilicet quod eiusmodi homi-